

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๐๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เป็นปีที่ ๑๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐ-
สภา ดังต่อไปนี้

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่

(๑) มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้ใช้บังคับตั้ง

(ก) กรณีหัก ณ ที่จ่าย ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

(ข) กรณีอื่น และกรณียื่นรายการเงินได้ ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่จะต้องยื่นรายการใน พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นต้นไป

(๒) มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ว่าด้วยภาษีการค้า ให้ใช้บังคับสำหรับรายรับของผู้ประกอบการค้าประจำเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่จะต้องชำระภาษีในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

(๓) มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ว่าด้วยอากรแสตมป์ ให้ใช้บังคับสำหรับการรับเงิน

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่จะต้องเสียอากรเป็นตัวเงิน
ในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

(๔) มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ^๕ ว่าด้วยภาษีการ
ซื้อโภคภัณฑ์ ให้ใช้บังคับสำหรับการซื้อหรือนำเข้าซึ่งโภคภัณฑ์^๕
ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งประมวล
รัษฎากร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ เว้นแต่จะมีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในหมวด
ต่าง ๆ แห่งลักษณะ^๕ ให้ใช้บทบัญญัติในหมวดนี้บังคับแก่การ
ภาษีอากรประเมินทุกประเภท ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวล
รัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ การอุทธรณ์^๕ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีอากร
ถ้าไม่เสียภาษีอากรภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ถือเป็นภาษี-
อากรค้างตามมาตรา ๑๒ เว้นแต่กรณี^๕ที่ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุมัติ
จากอธิบดีให้หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษาได้” ก็ให้มี

หน้าที่ชำระภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัย-
อุทธรณ์หรือได้รับทราบคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสียภาษีอากรเพิ่มขึ้น ผู้
อุทธรณ์จะต้องชำระภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกับวรรคก่อน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๘) และ (๑๕) ของ
มาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระ-
ราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ.
๒๕๐๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนตามลำดับ

“(๘) ดอกเบี้ยปรับอัตราของรัฐบาล ดอกเบี้ยเงินสะสม
ที่รัฐบาลจ่ายหรือดอกเบี้ยเงินฝากจากธนาคารในราชอาณาจักร

(๑๕) เงินได้ของชาวนาที่ได้ออกจากการขายข้าวอันเกิดจาก
กสิกรรมที่ตนและหรือครอบครัวได้ทำเอง”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งประมวล-
รัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ เมื่อได้
หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๖ แล้ว เพื่อเป็นการบรรเทา
ภาระภาษี ให้หักลดหย่อนได้อีกดังต่อไปนี้

(๑) ลดหย่อนให้สำหรับ

(ก) ผู้มีเงินได้ ๔,๐๐๐ บาท

(ข) สามี่หรือภริยาของผู้มีเงินได้ ๒,๐๐๐ บาท

(ค) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม
ของผู้มีเงินได้ซึ่งมีอายุไม่เกินสิบห้าปีและยังศึกษาอยู่ในมหา
วิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา หรือซึ่งเป็นผู้เยาว์ หรือศาลสั่งให้
เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ อันอยู่ใน
ความอุปการะเลี้ยงดูคนละ ๑,๐๐๐ บาท แต่มิให้ลดหย่อนให้
บุตรดังกล่าวที่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตั้งแต่
๑,๐๐๐ บาทขึ้นไป โดยเงินได้พึงประเมินนั้นไม่เข้าลักษณะตาม
มาตรา ๔๒

การหักลดหย่อนสำหรับบุตรดังกล่าว ให้หักได้ตลอดปี
ภาษีไม่ว่ากรณีที่จะหักให้ในนั้นจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ และ
ในกรณีบุตรบุญธรรมนั้น ให้หักลดหย่อนในฐานะเป็นบุตร
บุญธรรมได้แต่ฐานะเดียว

(๒) ในกรณีสามี่ภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และความ
เป็นสามี่ภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนรวมกันได้
๖,๐๐๐ บาท แต่ถ้าความเป็นสามี่ภริยามิได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตาม (๑) (ก) และ (ค) เฉพาะในปีภาษีนั้น

(๓) ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนตาม (๑) (ข) และ (ค) ให้หักได้เฉพาะสามีหรือภรรยาและบุตรที่อยู่ในประเทศไทย

(๔) ในกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้เสมือนผู้ตายมีชีวิตอยู่ตลอดปีภาษีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย

(๕) ในกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดก ให้หักลดหย่อนได้ ๖,๐๐๐ บาท

(๖) ในกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชนิดบุคคล ให้หักลดหย่อนได้ตาม (๑) (ก) สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในประเทศไทย แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๑๖,๐๐๐ บาท ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๘ เงินได้พึงประเมินต้องเสียภาษีเงินได้ดังต่อไปนี้

(๑) เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักตามมาตรา ๔๒ ทวิ ถึงมาตรา ๔๗ แล้ว เหลือเท่าใดเป็นเงินได้สุทธิ ต้องเสียภาษีในอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวดนี้

(๒) สำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป การคำนวณภาษีตาม (๑) ให้เสียไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของยอดเงินได้พึงประเมิน

ถ้าภาษีเงินได้ที่เจ้าพนักงานประเมินได้ประเมินแล้ว มีจำนวนต่ำกว่า ๕ บาท เป็นอันไม่ต้องเรียกเก็บ”

มาตรา ๔๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๖ ให้บุคคลทุกคนเว้นแต่ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับ ในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วพร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนกุมภาพันธ์

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ทุก ๆ ปีตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรี
แต่งตั้ง ถ้าบุคคลผู้นั้น

(๑) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษี
ที่ล่วงมาแล้วเกินกว่า ๔,๐๐๐ บาท

(๒) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษี
ที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวเกิน
กว่า ๕,๐๐๐ บาท

(๓) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษี
ที่ล่วงมาแล้วเกินกว่า ๖,๐๐๐ บาท หรือ

(๔) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษี
ที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวเกินกว่า
๗,๕๐๐ บาท

ในกรณีข้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล
มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกินกว่า ๖,๐๐๐ บาท
ให้ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมิน
ในชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นที่ได้รับในระหว่าง
ปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในกำหนดเวลาและตามแบบเช่นเดียวกับ
วรรคก่อน การเสียภาษีในกรณีเช่นนี้ให้ผู้อำนวยการหรือผู้
จัดการรับผิดชอบเสียภาษีในชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้น

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

จากยอดเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้น เสมือนเป็นบุคคลธรรมดา-
คนเดียวโดยไม่มี การแบ่งแยก ทั้งนี้ ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลใน-
คณะบุคคลแต่ละคนไม่จำเป็นต้องยื่นรายการเงิน ได้สำหรับจำนวน
เงินได้พึงประเมินดังกล่าวเพื่อเสียภาษีอีก แต่ถ้าห้างหุ้นส่วน
หรือคณะบุคคลนั้นมีภาษีค้างชำระ ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคล
ในคณะบุคคลทุกคนร่วมรับผิดชอบในเงินภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย

มาตรา ๕๖ ถ้าผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๖
วรรค ๑ เป็นผู้เยาว์ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือ
เสมือนไร้ความสามารถหรือเป็นผู้อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็น
หน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้-
จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้น แล้วแต่กรณี
ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ วรรค ๑ และเป็นตัวแทนในการชำระ
ภาษี

มาตรา ๕๗ ทวิ ถ้าผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๕๖
วรรค ๑ ถึงแก่ความตายเสียก่อนที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติตามมาตรา ๕๖
วรรค ๑ หรือก่อนที่ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์
ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก หรือ
ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณี ปฏิบัติแทน
และโดยเฉพาะในการยื่นรายการเงินได้พึงประเมินของผู้ตายนั้น
ให้รวมเงินได้พึงประเมินของผู้ตายและของกองมรดกที่ได้รับ

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ตลอดปีภาษีที่ผู้ยื่นถึงแก่ความตาย เป็นยอดเงินได้พึงประเมินที่จะต้องยื่นทั้งสิ้น

สำหรับในปีต่อไป ถ้ากองมรดกของผู้ตายยังมีได้แบ่งและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกินกว่า ๖,๐๐๐ บาท ให้ผู้จัดการมรดก หรือทายาทหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณี มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในส่วนนี้ในชื่อกองมรดกของผู้ตาย”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในหมวด ๔ ว่าด้วยภาษีการค้า ตามลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๔

ภาษีการค้า

ส่วน ๑

ข้อความทั่วไป

มาตรา ๗๗ ในหมวดนี้

“การค้า” หมายความว่า การประกอบธุรกิจ การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การเกษตร การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการให้บริการใด ๆ เพื่อหาประโยชน์อันมีมูลค่า

“ผู้ประกอบการค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคลหรือรัฐวิสาหกิจใด ๆ ตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีการค้าซึ่งประกอบการค้าในราชอาณาจักร โดยการค้านั้นเป็นการค้าตามประเภทที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีการค้า และทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงผู้ที่ทบทบัญญัติในหมวดนี้ให้ถือว่าเป็นผู้ประกอบการค้าด้วย

“ผู้ผลิต” หมายความว่า ผู้ประกอบการค้าที่ทำกรเกษตรหรืออุตสาหกรรมพาณิชยกรรม หรือทำการผลิต ประกอบ แปรรูป แปรรสภาพ ทำหรือจัดให้มีขึ้นซึ่งสินค้าไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ

“ผู้นำเข้า” หมายความว่า ผู้ประกอบการค้าที่ส่งหรือนำสินค้าเข้าในราชอาณาจักร

ผู้อยู่นอกราชอาณาจักรที่มีสาขาในราชอาณาจักร เมื่อส่งสินค้าเข้าในราชอาณาจักรโดยผ่านสาขาของตนในราชอาณาจักรหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าผู้อยู่นอกราชอาณาจักรและสาขาเป็นผู้นำเข้า

เพื่อประโยชน์แห่งวรรคก่อน การมีสาขาในราชอาณาจักร หมายความว่ารวมถึง

(๑) มีโรงงานหรือสถานการค้าในราชอาณาจักร หรือ

(๒) มีลูกจ้าง ตัวแทนหรือบุคคลอื่นในราชอาณาจักร ในการทำสัญญา เก็บรักษาสินค้า haulage หรือทำการอย่างอื่น แทน

“ผู้ส่งออก” หมายความว่า ผู้ประกอบการค้าที่ส่งสินค้า ออกจากราชอาณาจักร

“สถานการค้า” หมายความว่า สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการค้าใช้ประกอบการค้าเป็นประจำ ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึง สถานที่ซึ่งใช้เป็นที่พักหรือเก็บสินค้าเป็นประจำด้วย

ในกรณีที่ผู้ประกอบการค้าไม่มีสถานการค้าตามวรรคก่อน ให้ถือว่าที่อยู่อาศัยของผู้ประกอบการค้านั้นเป็นสถานการค้า ถ้าผู้ประกอบการค้ามีที่อยู่อาศัยหลายแห่ง จะเลือกเอาที่อยู่อาศัย แห่งใดเป็นสถานการค้าก็ได้

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น และหมายความรวมถึงห้างหุ้นส่วนหรือคณะ บุคคลที่มีชนิติบุคคลด้วย

“มูลค่า” หมายความว่า ราคาตลาดของทรัพย์สิน บริการ หรือประโยชน์อย่างอื่นในกรณีที่ไม่มีราคาตลาด ให้หมายความ ถึงราคาอันผู้ประกอบการค้าพึงได้รับจากทรัพย์สิน บริการหรือ ประโยชน์อย่างอื่นนั้น เว้นแต่มูลค่าของสินค้าตามมาตรา ๗๕ ทวิ (๑) (๔) หรือ (๕) ให้ถือตามราคาขายปลีก

“ขาย” หมายความว่า รวมถึงสัญญาจะขาย ขายฝาก แลกเปลี่ยน ให้เช่าซื้อหรือจำหน่ายจ่ายโอนโดยมีประโยชน์ตอบแทนด้วย

“สินค้าสำเร็จรูป” หมายความว่า สินค้าซึ่งตามสภาพอาจอุปโภคบริโภคได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนหรือตัดแปลง หรือนำไปผสมกับสิ่งอื่น

“ภัตตาคาร” หมายความว่า กิจการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มไม่ว่าชนิดใด ๆ ในหรือจากสถานที่ซึ่งจัดไว้ให้ประชาชนเข้าไปบริโภคได้

“ไนท์คลับหรือคาบาเรต์” หมายความว่า กิจการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มไม่ว่าชนิดใด ๆ ในสถานที่ซึ่งจัดให้มีการแสดงดนตรี การลีลาศ หรือการแสดงอย่างอื่นด้วย

“เดือนภาษี” หมายความว่า เดือนประจิดทิน

มาตรา ๗๗ ทวิ ภาษีการค้าเป็นภาษีอากรประเมิน

มาตรา ๗๘ ผู้ประกอบการค้าตามที่ระบุในบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวดนี้ มีหน้าที่เสียภาษีการค้าจากรายรับของทุกเดือนภาษีตามอัตราในบัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าวนี้

เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปโดยสะดวกและรัดกุม อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีจะประกาศให้บุคคลใดที่ เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า

ผู้ส่งออก ผู้ขายทอดหนึ่งทอดใดหรือทุกทอดซึ่งสินค้าตามที่กำหนด แต่ไม่เป็นผู้ที่บัญญัติอัตราภาษีการค้าระบุให้เสียภาษีไว้ โดยเฉพาะ มีหน้าที่เสียภาษีตามหมวดนี้เพียงบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ ในกรณีดังกล่าวให้ถือว่า บุคคลนั้นเป็นผู้ประกอบการค้า แต่อัตราภาษีที่บุคคลนั้นต้องเสียให้เป็นไปตามนี้

(๑) ในกรณีที่ประกาศให้ผู้ขายทุกทอดมีหน้าที่เสียภาษีให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑.๕

(๒) ในกรณีอื่น ให้เสียภาษีในอัตรารวมกันเท่ากับที่ระบุไว้ในบัญญัติอัตราภาษีการค้า

มาตรา ๗๘ ทวิ ผู้ประกอบการค้าในกิจการดังต่อไปนี้ ไม่อยู่ในบังคับบทบัญญัติแห่งหมวดนี้

(๑) กิจการค้าหาวแร่

(๒) กิจการค้าน้ำตาลมะพร้าว น้ำตาลโตนด พืชผลจากไม้ล้มลุกหรือธัญญาหารอันเกิดจากการกลั่นกรองของตนเอง โดยผู้ประกอบการค้าในกิจการดังกล่าวอนั้นมิใช่เป็นผู้ส่งออก

(๓) กิจการของสถานศึกษาของทางราชการและโรงเรียนราษฎร์ซึ่งได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์

(๔) กิจการขนส่งด้วยรถจักรยานสามล้อ เรือพายหรือเรือแจว ซึ่งขับพาย หรือแจวด้วยกำลังคน และผู้ประกอบการค้าขับพาย หรือแจวเองโดยเฉพาะ

(๕) กิจการของกระทรวงทบวงกรมหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย

(๖) กิจการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เว้นแต่กิจการนั้นเป็นการขนส่ง การขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม

(๗) กิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๘) กิจการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนาหรือการสาธารณกุศลในประเทศไทย โดยเฉพาะซึ่งไม่นำผลกำไรไปจ่ายในทางอื่น

(๙) กิจการของผู้ประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ตามหน้าที่ในกฎหมายว่าด้วยการสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน และกิจการเกษตรกรรมเลี้ยงเบ็ดหรือไก่

ส่วน ๒

รายรับ

มาตรา ๗๕ รายรับ หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทนหรือประโยชน์ใดๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักรเนื่องจากการประกอบการค้า เว้นแต่

(๑) รายรับจากการค้าประเภทโรงสีหรือโรงเลื่อย หมายความว่า

(ก) เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทนหรือประโยชน์
ใดๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายผลิตภัณฑ์และ
วัตถุพลอยได้จากการสีข้าวหรือเลื่อยไม้ และ

(ข) มูลค่าของผลิตภัณฑ์และวัตถุพลอยได้ใน
วันที่ทำการรับจ้างสีข้าวหรือเลื่อยไม้เสร็จซึ่งผลิตภัณฑ์และวัตถุ-
พลอยได้นั้นมิใช่เป็นของผู้ประกอบการค้า

(๒) รายรับจากการค้าประเภทโรงรับจำนำ หมายความว่า

(ก) ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม และ

(ข) เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทนหรือประโยชน์
ใดๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายของที่จำนำ
หลุดเป็นสิทธิ์

(๓) รายรับจากการค้าประเภทการธนาคาร หมายความว่า

(ก) ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียมหรือค่า-
บริการที่เรียกเก็บ และ

(๗) กำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออก ซอหรือขายตั๋วเงิน หรือการส่งเงินไปต่างประเทศ

(๔) รายรับจากการค้าประเภทการประกันภัย หมายความว่า เบี้ยประกันภัยหรือเงินอื่นที่ผู้รับประกันภัยเรียกเก็บเว้นแต่เบี้ยประกันภัยส่วนที่ต้องคืนภายในเดือนที่เก็บได้ และเบี้ยประกันภัยที่ได้จากการรับประกันต่อซึ่งผู้เอาประกันภัยต่อได้เสียภาษีจากเบี้ยประกันภัยตามหมวดนั้นแล้ว

(๕) ผู้ประกอบการค้าที่เป็นผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าซึ่งได้ยื่นคำร้องต่ออธิบดี ขอให้ถือว่ามีการขายสินค้าในวันผลิตหรือนำเข้าในราชอาณาจักรและอธิบดีได้พิจารณาเห็นสมควรและอนุมัติแล้ว ในกรณีนี้ ราชรับ หมายความว่า มูลค่าของสินค้าในวันผลิตหรือนำเข้าในราชอาณาจักร หรือวันที่ได้รับอนุมัติแล้วแต่วันใดจะเป็นวันหลัง

(๖) ในกรณีอธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีได้ประกาศให้ถือว่าผู้ประกอบการค้าที่เป็นผู้นำเข้าซึ่งสินค้าตามที่กำหนดได้ขายสินค้าในวันนำเข้าในราชอาณาจักร ราชรับ หมายความว่า มูลค่าของสินค้าในวันนำเข้าในราชอาณาจักร

(๗) ในกรณีตาม (๒) วรรคสองของมาตรา ๑๘ ราช-
รับ หมายความว่า มูลค่าของสินค้าตามราคาตลาดที่ผู้ประกอบ
การค้าตามที่ระบุในบัญชีอัตราภาษีการค้าจะพึงได้รับในวันที่ผู้-
ประกอบการค้าตาม (๒) วรรคสองของมาตรา ๑๘ นั้นขาย
สินค้านั้นดังกล่าว

มาตรา ๑๙ ทวิ ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการขายสินค้า
และให้ถือมูลค่าของสินค้านั้นดังกล่าวเป็นรายรับ

(๑) การนำเข้าในราชอาณาจักร โดยมีใช้นำมาขายหรือ
ผลิตเพื่อขายซึ่งสินค้าตาม

(ก) ประเภทการค้า ๑. ชนิด ๑ แห่งบัญชีอัตราภาษี
การค้าที่มีใช้เป็นส่วนหนึ่งของใช้ส่วนตัวซึ่งใช้กันตามปกติและตาม
สมควร

(ข) ประเภทการค้า ๑. ชนิดอื่น

(๒) การส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าตามประเภท
การค้า ๑. ทุกชนิด และประเภทการค้า ๒. แห่งบัญชีอัตราภาษี
การค้าโดยเป็นการส่งให้แก่หรือตามคำสั่งของสำนักงานใหญ่
สาขา ตัวการ ตัวแทน นายจ้างหรือลูกจ้าง

(๓) ผู้ประกอบการค้านำสินค้าของตนตามประเภท
การค้า ๑. ทุกชนิด และประเภทการค้า ๒. แห่งบัญชีอัตราภาษี

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

การค้า ไปใช้ หรือโอนกรรมสิทธิ์หรือโอนการครอบครองซึ่ง
สินค้านี้ดังกล่าวโดยมิใช่เพื่อขาย

(๔) การซื้อสินค้าตามประเภทการค้า ๑. ชนิด ๒ (ก)
หรือชนิด ๔ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าโดยสินค้านั้นมิได้มีการ
เสียภาษีการซื้อ โภคภัณฑ์ตามประมวลรัษฎากรก่อนแก้ไขเพิ่ม-
เติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับ
ที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาก่อน หรือมิได้เคยเสียภาษีการค้าตาม
ประมวลรัษฎากรนั้นมาก่อน

(๕) การทำหรือดัดแปลง หรือจัดให้ผู้อื่นทำหรือดัด-
แปลงซึ่งสิ่งใด ๆ ให้เข้าลักษณะเป็นสินค้าตามประเภทการค้า ๑.
ชนิด ๔ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าโดยมิใช่เพื่อขาย

(๖) ผู้ประกอบกิจการโรงงาน โอนกรรมสิทธิ์หรือโอน
การครอบครอง หรือนำไปใช้เพื่อการอื่นซึ่งสินค้านี้ตามประเภท
การค้า ๑. ชนิด ๕ (ก) อันมิใช่拿去ไปใช้เป็นวัสดุเพื่อผลิตขาย
ต่อไป

(๗) ผู้ประกอบการค้ามีสินค้านี้ตามประเภทการค้า ๑.
ทุกชนิด และประเภทการค้า ๒. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า
เกินจากบัญชีคุมสินค้าที่กำหนดให้ทำตามส่วน ๔

(๔) ผู้ประกอบการค้ำมีสินค้าตามประเภทการค้า ๑. ทุกชนิด และประเภทการค้า ๒. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ขาดจากบัญชีคุมสินค้าที่กำหนดให้ทำตามส่วน ๔

(๕) ผู้ประกอบการค้ำมีสินค้าคงเหลือ ณ วันเลิกประกอบการค้า

ในกรณีตาม (๑) (๒) (๔) (๕) และ (๖) ให้ถือว่าผู้ให้นำสินค้าเข้าในราชอาณาจักร ผู้ที่ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร ผู้ซื้อ ผู้เป็นเจ้าของสินค้าที่ทำหรือตัดแปลงแล้ว และผู้ประกอบการโรงงาน แล้วแต่กรณี เป็นผู้ประกอบการค้า

ในกรณีตาม (๕) เมื่อผู้ประกอบการค้าได้ขายสินค้าคงเหลือและมีรายรับต่ำกว่ารายรับที่ได้คำนวณเสียภาษีไว้แล้ว ผู้ประกอบการค้ำมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานประเมินขอคืนภาษีที่ได้เสียเกินไปได้ แต่จะต้องยื่นคำร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันขายสินค้า

มาตรา ๗๕ ตี ๑ รายรับจากกิจการดังต่อไปนี้หรือที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีการค้า

(๑) การขายสินค้าชนิดที่เป็นเครื่องเงิน เครื่องถม สินค้าตามประเภทการค้า ๑. ชนิด ๗ (ข) แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าที่ผลิตในราชอาณาจักรเฉพาะที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

(๒) การขายวิสกี้ ไบยาสูบ ยาสูบหรือผลิตภัณฑ์ยาสูบ เฉพาะที่ผลิตในราชอาณาจักรและส่งออกนอกราชอาณาจักร

(๓) การขายน้ำมันเครื่องบินให้แก่บริษัทการบินต่างประเทศ ถ้าประเทศซึ่งบริษัทการบินต่างประเทศนั้นจดทะเบียนหรือก่อตั้งขึ้น ได้ให้การยกเว้นภาษีทำนองเดียวกันสำหรับการขายน้ำมันเครื่องบินให้แก่และหรือการซื้อน้ำมันเครื่องบินโดยบริษัทการบินที่จดทะเบียนหรือก่อตั้งขึ้นในราชอาณาจักร

ความในวรรคก่อนจะนำมาใช้บังคับได้ต่อเมื่อมีหลักฐานแจ้งชัดว่าผู้ประกอบการค้าได้ลดราคาสินค้าให้จริงเท่ากับอัตราภาษีการค้าตามกฎหมาย

(๔) รายรับเฉพาะที่เป็นราคาแสตมป์การกุศล บำรุงการศึกษา และการสาธารณสุขที่รัฐบาลจัดทำขึ้น

(๕) กิจการขายข้าวเฉพาะส่วนรายรับที่จ่ายเป็นค่าพรีเมียมข้าวให้รัฐบาล

(๖) ดอกเบี้ยพันธบัตรของรัฐบาล

(๗) การขายหนังสือพิมพ์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข่าวสารที่จำหน่ายแก่สาธารณชน

มาตรา ๗๕ จัตวา การคำนวณรายรับตามส่วนนี้ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

(๑) วิธีการ หลักเกณฑ์ และการปฏิบัติทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการคำนวณรายรับเมื่อได้เลือกปฏิบัติเป็นอย่างไรแล้ว ให้ถือปฏิบัติเป็นอย่างเดียวกันตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีให้เปลี่ยนแปลงได้

(๒) มูลค่าตามมาตรา ๓๕ (๑) (ข) ให้คำนวณเป็นรายรับของเดือนภาษีที่มีการซื้อขายหรือเลื่อยไม้ แล้วแต่กรณี

(๓) การค้าประเภทการขายของให้คำนวณราคาสินค้าเป็นรายรับในเดือนภาษีที่มีการขายเสร็จเด็ดขาด ไม่ว่าจะได้รับชำระเงินหรือราคาแล้วหรือไม่ก็ตาม

กรณีสัญญาจะขายหรือให้เช่าซื้อสินค้า จำนวนเงินที่จะต้องชำระเมื่อถึงกำหนดในเดือนภาษีใด ให้ถือเป็นรายรับในเดือนภาษีนั้น

กรณีสัญญาจะขายหรือให้เช่าซื้อสินค้าตามประเภทการค้า ๑. ชนิด ๒ ชนิด ๓ หรือชนิด ๔ แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า ให้คำนวณราคาสินค้าหรือค่าเช่าซื้อทั้งสิ้นเป็นรายรับในเดือนภาษีที่มีสัญญาจะขายหรือให้เช่าซื้อ

(๔) หนี้สูญจากการค้าประเภทการขายของที่ต้องเสียภาษีตามหมวดนี้ ถ้าได้จำหน่ายไปในเดือนใด ให้หักออกจากรายรับของเดือนนั้นได้

การจำหน่ายหนี้สูญจะกระทำได้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติการโดยสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้แล้ว

หนี้สูญรายใดที่ได้จำหน่ายตามวรรคแรกแล้ว ถ้าได้รับชำระในภายหลังให้นำมากำหนดเป็นรายรับของเดือนภาษีที่ได้รับชำระนั้น

(๕) ในกรณีที่ราคาขายสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศ ถ้ามีการขายเงินตราต่างประเทศที่ได้รับชำระเป็นเงินตราไทยในเดือนที่ขาย ให้ถือเงินตราไทยจากการขายนั้นเป็นรายรับ

ในกรณีที่มิได้มีการขายเงินตราต่างประเทศดังกล่าวในวรรคก่อน ให้กำหนดราคาขายสินค้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เป็นเงินตราไทยตามอัตราตลาดในวันสุดท้ายของเดือนที่มีการขายสินค้านั้น

ส่วน ๓

การจดทะเบียน

มาตรา ๘๐ ให้ผู้ประกอบการค้ายื่นคำขอจดทะเบียนการค้าตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันใช้บังคับบทบัญญัติในหมวดนี้ หรือวันเริ่มประกอบการค้า แล้วแต่วันใดจะเป็นวันหลัง

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ถ้าผู้ประกอบการค้ามีสถานการค้าหลายแห่ง ให้แยกยื่น
คำขอเป็นรายสถานการค้า

มาตรา ๘๐ ทวิ ผู้ประกอบการค้าที่มีรายรับเฉพาะประเภท
ที่ระบุในมาตรา ๗๕ ทวิ (๑) (๔) และ (๕) ประเภทการ-
ค้า ๕. ซึ่งให้เช่าเฉพาะเครื่องเรือนและของใช้ที่ใช้ประจำอยู่กับ
โรงเรือนที่ให้เช่า ให้ได้รับยกเว้นการจดทะเบียนตามส่วนนี้

มาตรา ๘๐ ตรี ผู้ประกอบการค้าที่มีสถานการค้าอยู่ในเขต
จังหวัดพระนครหรือจังหวัดธนบุรี ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนการ-
ค้าต่ออธิบดี ฅ กรมสรรพากร หรือ ฅ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่
สถานการค้าตั้งอยู่

ผู้ประกอบการค้าที่มีสถานการค้าอยู่ในเขตจังหวัดอื่น ให้
ยื่นคำขอจดทะเบียนการค้าต่อสรรพากรจังหวัด ฅ ที่ทำการ
สรรพากรจังหวัด หรือ ฅ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานการค้า
ตั้งอยู่

มาตรา ๘๐ จัตวา เมื่อผู้ประกอบการค้าได้ยื่นคำขอจด-
ทะเบียนการค้าตามมาตรา ๘๐ ตรี แล้ว ให้อธิบดีหรือสรรพากร-
จังหวัด แล้วแต่กรณี ออกใบทะเบียนการค้าให้เป็นรายสถาน
การค้า

มาตรา ๘๑ ถ้าใบทะเบียนการค้าสูญหาย ให้ผู้ประกอบการ
การค้ายื่นคำขอรับใบแทนใบทะเบียนการค้าต่อเจ้าพนักงาน

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ณ สถานที่ตามมาตรา ๘๐ ตรี ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วัน
ที่สูญหาย

ในกรณีออกไปแทนใบทะเบียนการค้าให้นำมาตรา ๘๐
จัตวา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ใบแทนใบทะเบียนการค้าให้ถือเป็นใบทะเบียนการค้า
มาตรา ๘๑ ทวิ ผู้ประกอบการค้าต้องแสดงใบทะเบียน
การค้าไว้ ณ ที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ถนัดในสถานการค้า

มาตรา ๘๒ เมื่อผู้ประกอบการค้าย้ายสถานการค้า ให้
แจ้งการย้ายต่อเจ้าพนักงาน ณ สถานที่ซึ่งได้จดทะเบียนการค้า
ไว้เดิมภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้ายโดยให้แนบใบทะเบียนการ
ค้าคืนไปด้วย

ให้ผู้ประกอบการค้าตามวรรคก่อนจดทะเบียนการค้าใหม่
ภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกับวรรคก่อน ทั้งนี้ให้นำมาตรา ๘๐
มาตรา ๘๐ ตรี และมาตรา ๘๐ จัตวา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ ทวิ เมื่อผู้ประกอบการค้าเลิกประกอบการค้า
หรือโอนกิจการค้า ให้แจ้งการเลิกหรือการโอนตามแบบที่อธิบดี
กำหนดต่อเจ้าพนักงาน ณ สถานที่ตามมาตรา ๘๐ ตรี ภายใน
สิบห้าวันนับแต่วันเลิกหรือโอนกิจการค้าโดยให้แนบใบทะเบียน
การค้าคืนไปด้วย

มาตรา ๘๒ ตริ ผู้ประกอบการค้าผู้ใดกระทำผิดทบทบัญญัติ
ในหมวดนี้ อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งเพิกถอน
ใบทะเบียนการค้าของผู้ประกอบการค้านั้นได้

ส่วน ๔

บัญชีหลักฐานและการปฏิบัติ

มาตรา ๘๓ ให้ผู้ประกอบการค้าที่ต้องจดทะเบียนการค้า
ตามส่วน ๓ ทำบัญชีหลักฐานแสดงรายรับทั้งที่ต้องเสียภาษีและ
ไม่ต้องเสียภาษีตามหมวดนี้

เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีตามหมวดนี้ เมื่ออธิบดี
พิจารณาเห็นสมควรจะกำหนดให้ผู้ประกอบการค้าทำบัญชีหลักฐาน
ตามแบบที่อธิบดีกำหนด หรือจะให้แสดงรายงานหรือแจ้ง
ข้อความใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๘๓ ทวิ ให้ผู้ประกอบการค้าตามประเภทการค้า
๑. ทุกชนิดและประเภทการค้า ๒. แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้า
ทำบัญชีคุมสินค้าตามแบบที่อธิบดีกำหนด แสดงรายการปริมาณ
สินค้าซึ่งมีอยู่ ได้มาและจำหน่ายไปเป็นรายวัน รายการในบัญชี
ดังกล่าวนี้ต้องลงให้เสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่ได้มาหรือ
จำหน่ายไปแต่ละครั้งซึ่งสินค้านั้น

ในกรณีที่มีการอนุมัติหรือประกาศตามมาตรา ๗๕ (๕) หรือ (๖) แล้ว ให้ยกเว้นการทำบัญชีตามวรรคก่อน เว้นแต่ อธิบดีจะสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘๓ ตริ บัญชีตามมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๓ ทวิ และ เอกสารประกอบการลงบัญชีดังกล่าว ให้เก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าห้าปีที่สถานการค้า หรือถ้าจะเก็บรักษาไว้ที่อื่น ให้ผู้ประกอบการค้าแจ้งให้เจ้าพนักงานประเมินทราบล่วงหน้าเป็นหนังสือ

ส่วน ๕

แบบแสดงรายการการค้า

มาตรา ๘๔ ให้ผู้ประกอบการค้ายื่นแบบแสดงรายการการค้าตามแบบที่อธิบดีกำหนดเป็นรายเดือนภาษี ไม่ว่าจะมียาขรับในเดือนภาษีหรือไม่ก็ตาม

ผู้ประกอบการค้าที่มีรายรับเฉพาะประเภทที่ระบุในมาตรา ๗๕ ทวิ (๑) (๔) หรือ (๕) ให้ยื่นแบบแสดงรายการการค้าตามแบบที่อธิบดีกำหนดเป็นรายครั้งที่มียาขรับ

มาตรา ๘๕ ทวิ ถ้าผู้ประกอบการค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา ถึงแก่ความตายหรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ให้ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครอง

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ทรัพย์สินมรดก ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการการค้า

มาตรา ๘๔ ตริ ถ้าผู้ประกอบการค้าเป็นบริษัท ให้กรรมการ ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการ มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการการค้าในนามบริษัท

มาตรา ๘๔ จัตวา ในกรณีที่ผู้ประกอบการค้าอยู่นอกราชอาณาจักร ให้กรรมการ ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการ หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในโรงงาน สถานการค้า หรือลูกจ้าง ตัวแทนหรือผู้ทำการแทน อันถือได้ว่ามีสาขาในราชอาณาจักร มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการการค้า

มาตรา ๘๔ เบญจ ถ้าบริษัทผู้ประกอบการค้าควบเข้ากันหรือโอนกิจการให้กัน ให้บริษัทอันได้ตั้งขึ้นใหม่ด้วยควบเข้ากันหรือบริษัทที่รับโอนกิจการ มีหน้าที่รวมกันกับบริษัทเดิมที่ควบเข้ากันหรือที่โอนกิจการ ยื่นแบบแสดงรายการการค้าของบริษัทเดิมที่ควบเข้ากันหรือที่โอนกิจการนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๔ ฉ ถ้าบริษัทผู้ประกอบการค้าเลิกโดยมีการชำระบัญชี ให้ผู้ชำระบัญชีและกรรมการ ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันเลิกบริษัท มีหน้าที่ร่วมกันยื่นแบบแสดงรายการการค้า

ถ้าบริษัทผู้ประกอบการค้าปลีกโดยไม่มีราชการบัญชี ให้ผู้
เป็นหุ้นส่วนและบุคคลผู้มีอำนาจจัดการมีหน้าที่ร่วมกันยื่นแบบ
แสดงรายการการค้า

มาตรา ๘๕ แบบแสดงรายการการค้าที่ต้องยื่นตามส่วนนี้
ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงาน ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ซึ่งสถานการค้าตั้ง
อยู่ หรือต่อเจ้าพนักงานและ ณ สถานที่อื่นที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่ผู้ประกอบการค้ามีสถานการค้าหลายแห่ง การ
ยื่นแบบแสดงรายการการค้าตามวรรคก่อน ให้แยกยื่น ณ ที่ว่า-
การอำเภอท้องที่ซึ่งสถานการค้าแต่ละแห่งตั้งอยู่ แต่ผู้ประกอบการ
การค้าอาจยื่นคำร้องต่ออธิบดีขอยื่นแบบแสดงรายการการค้า
รวมกัน ณ กรมสรรพากร หรือ ณ ที่ว่าการอำเภอแห่งใดแห่ง
หนึ่ง เมื่ออธิบดีพิจารณาเห็นสมควรจะอนุมัติก็ได้

มาตรา ๘๕ ทวิ เว้นแต่อธิบดีจะกำหนดเวลาเป็นอย่างอื่น
แบบแสดงรายการการค้าที่ต้องยื่นตามมาตรา ๘๕ สำหรับเดือน-
ภาษีใด ให้ยื่นภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

ส่วน ๖

การชำระภาษี

มาตรา ๘๖ ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการตามส่วน ๕
ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๘๕ ทวิ พร้อมกับการ
ยื่นแบบแสดงรายการนั้น

มาตรา ๘๖ ทวิ ในกรณีที่เจ้าพนักงานประเมินได้ประเมินให้เสียภาษี บุคคลผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องชำระภาษีนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการประเมิน เว้นแต่การประเมินตามมาตรา ๑๘ ทวิ จะต้องชำระภาษีภายในเวลาที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้

มาตรา ๘๖ ตริ ผู้ประกอบการค้ารายย่อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจเสียภาษีการค้าเหมาเป็นงวดได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายแล้ว

ผู้ต้องเสียภาษีตามมาตรา^{๘๖} จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๘๖ จัตวา ภาษีตามหมวดนี้ ถ้าในเดือนภาษีใดมีจำนวนไม่ถึงสิบห้าบาท เป็นอันไม่ต้องเสียสำหรับเดือนภาษีนั้น

ส่วน ๓

อำนาจเจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา ๘๗ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษี เบี้ยปรับและเงินเพิ่มตามหมวดนี้ในเมื่อ

(๑) ปรากฏแก่เจ้าพนักงานประเมินว่า ผู้ประกอบการค้ามิได้ยื่นแบบแสดงรายการการค้าภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๒) เจ้าพนักงานประเมินพิจารณาเห็นว่า ผู้ประกอบการค้ายื่นแบบแสดงรายการการค้าไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป หรือ

(๓) ผู้ประกอบการค้าหรือผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการการค้าแทนผู้ประกอบการค้าไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของเจ้าพนักงานประเมิน หรือไม่ยอมตอบคำถามของเจ้าพนักงานประเมินโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือไม่สามารแสดงหลักฐานเพื่อการคำนวณภาษี

มาตรา ๘๗ ทวิ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม
มาตรา ๘๗ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ

(๑) จัดทำรายการลงในแบบแสดงรายการการค้าตาม
หลักฐานที่เห็นว่าถูกต้อง เมื่อผู้ประกอบการค้ามิได้ยื่นแบบ
แสดงรายการการค้า

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมรายการในแบบแสดงรายการการค้า
หรือในเอกสารอื่นที่ยื่นประกอบแบบแสดงรายการการค้าเพื่อให้
ถูกต้อง

(๓) กำหนดราคาขายของสินค้าโดยเทียบกับราคา
ขายในวันเดียวกันหรือใกล้เคียงกันของสินค้าประเภทหรือชนิด

เดียวกันตามราคาตลาดที่อาจเทียบเคียงกันได้หรือโดยเทียบเคียงกับราคาตลาดโลก

(๔) กำหนดรายรับจากการให้เช่าทรัพย์สินโดยเทียบเคียงกับค่าเช่าที่ทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ตามปกติ

(๕) กำหนดรายรับซึ่งผู้ประกอบการค้าควรได้รับ ในกรณีที่ผู้ประกอบการค้าได้ขายสินค้าไปในราคาที่ต่ำกว่าราคาอันควรจะขายได้ เพราะผู้ประกอบการค้ากับผู้ซื้อมีการควบคุมหรือความสัมพันธ์กันในด้านทุนหรือด้านการจัดการ

(๖) กำหนดราคาทรัพย์สินหรือค่าบริการตามราคาตลาดในวันโอนหรือให้บริการ เมื่อการโอนทรัพย์สินหรือให้บริการให้ นั้นไม่มีค่าตอบแทน หรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๗) กำหนดรายรับโดยพิจารณาถึงฐานะความเป็นอยู่หรือพฤติการณ์ของผู้ประกอบการค้า หรือสถิติการค้าของผู้ประกอบการค้าเองหรือของผู้ประกอบการค้าอื่นที่กระทำการทำนองเดียวกัน หรือพิจารณาจากหลักเกณฑ์อย่างอื่นอันอาจแสดงรายรับได้โดยสมควร

(๘) ประเมินภาษีตามที่รู้เห็นหรือพิจารณาว่าถูกต้อง เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๘๗ (๓) โดยไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม (๑) ถึง (๗) ก็ได้

มาตรา ๘๖ ตริ การดำเนินการตามมาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ ทวิ หรือมาตรา ๘๗ จัตวา เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกบุคคลผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการการค้า หรือ พยาน ที่มีอำนาจสั่งบุคคลเหล่านั้นให้นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอันอันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้ส่วนได้ แต่จะต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหมายเรียก

มาตรา ๘๗ จัตวา เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเข้าไปในสถานการค้าของผู้ประกอบการค้าหรือที่อื่นที่เกี่ยวข้องระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือเวลาทำการของผู้ประกอบการค้า และทำการตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่า ผู้ประกอบการค้าได้ปฏิบัติการโดยถูกต้องตามบทบัญญัติในหมวดนี้หรือไม่ ในการนี้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจสั่งผู้ประกอบการค้าหรือบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นให้ปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อันควรแก่เรื่อง และมีอำนาจยึดเอกสารหลักฐานเหล่านั้นมาตรวจสอบได้ส่วนได้

มาตรา ๘๘ เมื่อประเมินแล้ว ให้เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้ประกอบการค้า ในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้ เว้นแต่การประเมินตามมาตรา ๘๖ (๓) ห้ามมิให้อุทธรณ์การประเมิน

มาตรา ๘๘ ทวิ การประเมินให้กระทำได้ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ห้าปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการการค้าหรือวันที่ยื่นแบบแสดงรายการการค้า แล้วแต่วันใดจะเป็นวันหลัง ถ้ามีการยื่นแบบแสดงรายการการค้า

(๒) สิบปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการการค้า ในกรณีที่ผู้ยื่นแบบแสดงรายการการค้ามิได้ยื่นแบบแสดงรายการการค้า หรือยื่นแบบแสดงรายการการค้าเท็จ โดยมีเจตนาหลีกเลี่ยงการเสียภาษีตามหมวดนี้ หรือยื่นแบบแสดงรายการการค้าโดยแสดงรายรับขาดไปเกินกว่าร้อยละสิบห้าของยอดรายรับที่แสดงในแบบแสดงรายการการค้า

ส่วน ๘

เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม

มาตรา ๘๙ ให้ผู้ประกอบการค้าเสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตราต่อไปนี้

(๑) กรณีมิได้ยื่นคำขอจดทะเบียนการค้าตามมาตรา ๘๐ หรือเมื่อถูกสั่งเพิกถอนใบทะเบียนการค้าตามมาตรา ๘๒ ตรี แล้ว ได้ประกอบการค้าโดยไม่มีใบทะเบียนการค้า ให้เสียเบีย-

ปรับอีกสองเท่าของเงินภาษีตลอดระยะเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามท
บัญญัติดังกล่าวหรือเป็นเงินสองร้อยบาทต่อเดือนแล้วแต่อย่าง
ใดจะมากกว่า

(๒) กรณีมิได้ยื่นแบบแสดงรายการการค้าภายในกำหนด
เวลาตามส่วน ๕ ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินภาษี

(๓) กรณียื่นแบบแสดงรายการการค้าไว้ไม่ถูกต้อง หรือ
มีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป ให้
เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของเงินภาษีที่เสียคลาดเคลื่อน

(๔) กรณีผู้ประกอบการค้ามีสินค้าเกินจากบัญชีคุมสิน
ค้าซึ่งให้ถือว่าเป็นการขายตามมาตรา ๗๕ ทวิ (๗) ให้เสียเบี้ย
ปรับอีกหนึ่งเท่าของเงินภาษีจากรายรับของสินค้าที่ให้ถือว่าขาย
นั้น

(๕) กรณีผู้ประกอบการค้ามีสินค้าขาดจากบัญชีคุมสิน
ค้าซึ่งให้ถือว่าเป็นการขายตามมาตรา ๗๕ ทวิ (๘) ให้เสียเบี้ย
ปรับอีกสองเท่าของเงินภาษีจากรายรับของสินค้าที่ให้ถือว่าขาย
นั้น

เบี้ยปรับตามมาตรานี้อาจงดหรือลดลงได้ตามระเบียบที่
อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

มาตรา ๘๕ ทวิ ผู้ประกอบการค้าใดไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาตามส่วน ๖ ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑ ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับตามมาตรา ๘๕

ในกรณีที่ยกข้อนี้ให้ขยายกำหนดเวลาชำระภาษี และได้มีการชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่ขยายให้ นั้น เงินเพิ่มตามวรรคก่อนให้ลดลงเหลือร้อยละ ๐.๕ ต่อเดือนหรือเศษของเดือน

การคำนวณเงินเพิ่มในสองวรรคก่อนเว้นแต่กรณีการประเมินตามมาตรา ๑๘ ทวิ ให้เริ่มนับเมื่อพ้นสิบห้าวันถัดจากเดือนภาษี

เงินเพิ่มตามมาตรานี้ มิให้เกินกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับตามมาตรา ๘๕

มาตรา ๘๕ ตร. เบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้ถือเป็นเงินภาษี

ส่วน ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจไม่ยื่นคำขอจดทะเบียนการค้าตามมาตรา ๘๐ ไม่แจ้งการย้ายตามมาตรา ๘๒ ไม่

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๖๗ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

แจ้งการเลิกหรือการโอนตามมาตรา ๘๒ ทวิ ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกที่ออกตามมาตรา ๘๗ ตรี หรือไม่ยอมตอบคำถามของเจ้าพนักงานที่มีอำนาจไต่สวนตามหมวดนี้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ ผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับใบแทนตามมาตรา ๘๑ หรือไม่แสดงใบทะเบียนการค้าตามมาตรา ๘๑ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๘๒ ผู้ใดไม่ทำบัญชีหรือไม่แสดงรายงานหรือแจ้งข้อความ ให้เป็นไปตามมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๓ ทวิ หรือไม่เก็บรักษา หรือไม่แจ้งการเก็บรักษาบัญชี หรือเอกสารตามมาตรา ๘๓ ตรี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานประเมิณในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๗ จัตวา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บัญชีอัตราภาษีการค้า

ประเภทการค้า	รายการที่ประกอบการค้า	ผู้ประกอบการค้า ที่มีหน้าที่เสียภาษี การค้า	อัตราภาษี ร้อยละของ รายรับ
๑. การขายของ	<p>การขายสินค้าชนิดดังต่อไปนี้</p> <p><u>ชนิด ๑</u></p> <p>(ก) สินค้าและวัตถุดิบที่ได้ยื่นนอกจากระบุในชนิด ๒ ถึงชนิด ๘ และนอกจากที่ระบุในประเภทการค้าอื่นแล้ว</p> <p>(ข) สินค้าและวัตถุดิบได้ตาม (ก) ซึ่งผู้ผลิตไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีตาม (ก)</p> <p><u>ชนิด ๒</u></p> <p>(ก) ตู้เย็น ตู้ทำความเย็น เครื่องปรับอากาศ เครื่องแปรอากาศ เครื่องทำให้อากาศบริสุทธิ์ หรือสินค้าที่เรียกชื่ออย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน</p> <p>(ข) เครื่องนวด เป่า บดหรืออบ เครื่องซักผ้า ดูดฝุ่น ถูหรือขัดพื้น เครื่องหุง ต้ม หรือปิ้ง เต้าหรือเตาอบ หรือเครื่องใช้อย่างอื่นซึ่งใช้กับไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิงหรือแก๊ส</p> <p>(ค) นาฬิกา</p> <p>(ง) เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องเล่นจานเสียง เล่นเทปอัดเสียง บันทึกเสียง ขยายเสียงหรือปรับเสียง จานเสียง เทปอัดเสียง หรือสินค้าที่เรียกชื่ออย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเครื่องรับวิทยุที่มีหลอดไม่เกิน ๔ หลอด หรือมีแตรอนซิสเตอร์ไม่เกิน ๖ แตรอนซิสเตอร์อันต้องเสียภาษีตามอัตราในชนิด ๑</p>	<p>ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p> <p>ผู้ส่งออก</p> <p>ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต</p>	<p>๕.๐</p> <p>๒.๐</p> <p>๑๒.๐</p>